

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

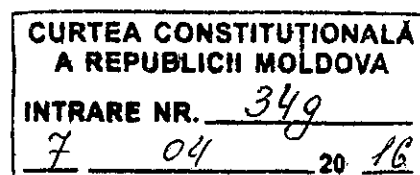
Str. Alexandru Lăpușneanu

Chișinău MD 2004

Republica Moldova

SESIZARE

Prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1), lit. a), g) din Constituție

I.**AUTORUL SESIZĂRII**

Persoana în privința căreia s-a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție SRL „Aurărie-VS”, reprezentată de către avocatul Grosu Vladimir, prin intermediul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Adresa de corespondență a reprezentantului contravenientului: mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40, tel. 0-78888875, e-mail: grosuvladimir2@gmail.com

II.**OBIECTUL SESIZĂRII**

Controlul constituționalității a sintagmei „amenda de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice /literelă d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere /literelă a)-f)/” din art. 345 alin. (2) Cod Contravențional, sub aspectul corespunderii cu art. 20 și art. 22 din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La 09 februarie 2016 SRL „Aurărie-VS” a înaintat contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.11544 din 14.01.2015 și deciziei de sancționare din 26.01.2016, întocmite de Agenția Pentru Protecția Consumatorilor, în baza art.344 alin.(2) lit.b) și art.345 alin. (2) lit.e) Cod contravențional.

În motivarea contestației, se indică că, în perioada 9-16 decembrie 2015, Agenția pentru Protecția Consumatorilor, a efectuat un control la unitățile comerciale a SRL „Aurărie-VS” întru verificarea pretinselor încălcări invocate de petiționara persoană privată, care anterior a procurat careva articole din aur de la SRL „Aurărie-VS”. Urmare a controlului efectuat plîngerile petiționarei nu s-au confirmat, însă agentul constatator al Agenției pentru Protecția Consumatorilor a constatat alte două încălcări și anume: lipsa mijlocului de măsurare legal pentru determinarea masei articolelor din metal prețios contrar art.15 alin.(2) al Legii metrologiei și faptul că etichetele de pe articolele din metale prețioase comercializate la SRL „Aurărie-VS” nu conțineau prețul pentru 1 gram.

Menționează că, pe etichetele de pe articolele respective era indicată cealaltă informație necesară, inclusiv greutatea și prețul cu amănuntul al articolului, ceea ce permitea ușor aflarea prețului pentru 1 gram.

La fel, invocă că în cadrul controlului au fost ridicate articole analogice aflate în comercializare și transmise spre expertiză ÎS „Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării”, în vederea stabilirii tipului și titlului metalului prețios, greutății, compoziției chimice a aliajului etc, însă în rezultatul expertizei efectuate nu s-a constatat nici o abatere.

Totodată, în urma controlului efectuat Agenția pentru Protecția Consumatorilor a constatat respectarea de către SRL „Aurărie-VS” a altor reguli de comerț și anume: afișarea adresei și telefonului autorității pentru protecția

consumatorului, informația despre obligativitatea prezenței bonului de casă la examinarea reclamației, afișarea autorizațiilor și licențelor de funcționare etc. La finalul controlului inspectorul a emis prescripția de înlăturare a încălcărilor, iar prin scrisoarea din 25.01.2016 SRL „Aurărie-VS” a informat Agenția pentru Protecția Consumatorilor despre înlăturarea neajunsurilor, la care nu au urmat careva obiecții, dar, la 26.01.2016, a fost emisă decizia de sancționare a SRL „Aurărie-VS” cu amendă în mărime de 400 u.c, întocmind procesul-verbal cu privire la contravenție prevăzută de art.344 alin.(2) lit.b) și art.345 alin.(2) lit.e) Cod contravențional atît în privința SRL „Aurărie-VS”, cît și în privința administratorului Timuș Vitalie.

Invocă că, în această normă din Codul contravențional sunt enumerate într-o manieră exhaustivă cerințele despre informația care în mod obligatoriu trebuie să figureze pe etichetă sau ambalaj și nu cu titlu de exemplu, prin urmare la răspundere contravențională duce neindicarea pe etichetă a informației despre masa netă a produsului, informație care este stipulată în alte acte normative, și nu neindicarea informației despre costul unui gram de produs, care ar putea fi o cerință stipulată într-un alt act normativ, însă care nu poate duce la răspundere contravențională în baza acestei norme din Codul contravențional. O astfel de interpretare textuală a normei contravenționale date este corectă, iar o altă interpretare ar fi una extensivă, în detrimentul subiectului răspunderii contravenționale, ceea ce ar contravine principiului clarității și previzibilității normei de natură penală, precum și ar fi contrară art.375 alin. (3) Cod contravențional, care prevede că concluziile despre vinovăția persoanei în săvîrșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional. De asemenea, ținând cont că materia contravențională este una de natură penală, situației date îi este aplicabil și alin.2 art.3 Cod penal conform căruia interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise.

Susține că, examinînd în asamblu situația creată ținînd cont de rezultatele expertizei efectuate de ÎS „Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării” și neconfirmarea problemelor abordate în petiția, care a stat la baza inițierii controlului, rezultă că fapta dată nu prezintă nici pe departe gradul de prejudiciabilitate sau pericolul social necesar pentru existența unei contravenții - condiții strict necesare prevăzute de art.9 și 10 Cod contravențional, prin urmare lipsește faptul contravenției, ceea ce constituie temei de încetare a procesului contravențional prevăzut de art.441 (1) lit. a) Cod contravențional.

Referitor la constatarea contravenției prevăzută de art. 345 alin.2 lit.e) Cod contravențional - lipsa mijlocului de măsurare legal, menționează că sancțiunea pentru această abatere „amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice literele d) și e) și persoanei cu funcție de răspundere literele a)-f)” este una strict determinată, care nu permite agentului constator și instanței de judecată efectuarea exercițiului de individualizare a răspunderii și sancțiunii contravenționale, ceea ce contravine art.9 alin.(1) Cod contravențional conform căruia la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante. Normele din Partea Specială trebuie să fie conforme cu normele din Partea Generală a Codului. În speță, norma prevăzută de art.9 Cod contravențional reprezintă un principiu al

dreptului contravențional, dreptului penal, ridicat la rang Constituțional de Curtea Constituțională prin hotărârea nr.7 din 16.04.2015.

A mai menționat că, procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia asupra cazului cu privire la contravenție a fost luată în lipsa contravenientului, fiindu-i încălcat dreptul la apărare. O asemenea practică administrativă lasă spațiu larg pentru arbitrar și trebuie să aibă ca efect nulitatea procesului-verbal de contravenție în baza art.445 Cod contravențional.

Prin cererea formulată în cadrul ședinței de judecată din 29 martie 2016, avocatul Grosu Vladimir, solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „amenda de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice /literele d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere /literele a)-f)/” din art.345 alin. (2) Cod Contravențional, sub aspectul corespunderii cu art. 20-accesul liber la justiție și art.22-neretroactivității legii din Constituția Republicii Moldova.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Autorul sesizării consideră că art 345 alin. (2) Cod contravențional în partea sintagmei „amenda de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice /literele d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere /literele a)-f)/” din art.345 alin. (2) Cod Contravențional - sunt în contradicție cu prevederile Constituției.

Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngredi accesul la justiție.

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Declararea neconstituționalității a sintagmei „amenda de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice /literele d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere /literele a)-f)/” din art 345 alin. (2) Cod Contravențional.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Prin Încheierea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 30 martie 2016 s-a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate *a sintagmei „amenda de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice / literele d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere / literele a)-f)/” din art 345 alin. (2) Cod Contravențional, sub aspectul corespunderii cu art.20 - accesul liber la justiție și art.22 - neretroactivității legii din Constituția Republicii Moldova;* procesul privind examinarea contestației înaintată de SRL „Aurărie-VS” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.11544 din 14.01.2015 și deciziei de sancționare din 26.01.2016, întocmite de Agenția Pentru Protecția Consumatorilor, în baza art.344 alin.(2) lit.b) și art.345 alin. (2) lit.e) Cod contravențional; și remiterea în adresa Curții Constituționale a Încheierii, Sesizării, copiei contestației și copiei demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pentru a fi examinată conform competenței.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

1. Încheierea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 30 martie 2016;
2. Copia contestației asupra procesului verbal cu privire la contravenție;
3. Copia demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate;
4. Copia mandatului reprezentantului reclamantului.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

30 martie 2016

mun. Chișinău

Cu respect,

**Natalia Mămăligă,
Judecător în cadrul Judecătorei Centru, mun. Chișinău**

ÎNCHEIERE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Judecătoria Centru mun. Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecător

Natalia Mămăligă

Grefier

Maria Bejinari

examinînd în ședință publică contestația depusă de SRL „Aurărie-VS” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.11544 din 14 ianuarie 2015, întocmit de Agenția pentru Protecția Consumatorilor, în baza art.344 alin.(2) lit.b) și art.345 alin.(2) lit.e) Cod contravențional și a deciziei de sancționare din 26 ianuarie 2015,

a c o n s t a t a t :

La 09 februarie 2016, SRL „Aurărie-VS” a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.11544 din 14 ianuarie 2015, întocmit de agentul constator al Agenției pentru Protecția Consumatorilor, Deadiuc Natalia, prin care SRL „Aurărie-VS” a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 344 alin.(2) lit.b) și art.345 alin.(2) lit.e) Cod contravențional și în baza deciziei agentului constator din 26 ianuarie 2015 i-a fost stabilită sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale ce constituie 8 000 lei.

În motivarea contestației contravenientul a indicat că, în perioada 9-16 decembrie 2015, Agenția pentru Protecția Consumatorilor, a efectuat un control la unitățile comerciale a SRL „Aurărie-VS” întru verificarea pretinselor încălcări invocate de petiționara persoană privată, care anterior a procurat careva articole din aur de la SRL „Aurărie-VS”. Urmare a controlului efectuat plîngerile petiționarei nu s-au confirmat, însă agentul constator al Agenției pentru Protecția Consumatorilor a constatat alte două încălcări și anume: lipsa mijlocului de măsurare legal pentru determinarea masei articolelor din metal prețios contrar art.15 alin.(2) al Legii metrologiei și faptul că etichetele de pe articolele din metale prețioase comercializate la SRL „Aurărie-VS” nu conțineau prețul pentru 1 gram.

Menționează că pe etichetele de pe articolele respective era indicată cealaltă informație necesară, inclusiv greutatea și prețul cu amănuntul al articolului, ceea ce permitea ușor aflarea prețului pentru 1 gram.

La fel, invocă că în cadrul controlului au fost ridicate articole analogice aflate în comercializare și transmise spre expertiză ÎS „Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării”, în vederea stabilirii tipului și titlului metalului prețios, greutateii, compoziției chimice a aliajului etc, însă în rezultatul expertizei efectuate nu s-a constatat nici o abatere.

Totodată, în urma controlului efectuat Agenția pentru Protecția Consumatorilor a constatat respectarea de către SRL „Aurărie-VS” a altor reguli de comerț și anume: afișarea adresei și telefonului autorității pentru protecția consumatorului, informația despre obligativitatea prezenței bonului de casă la examinarea

reclamației, afișarea autorizațiilor și licențelor de funcționare etc. La finalul controlului inspectorul a emis prescripția de înlăturare a încălcărilor, iar prin scrisoarea din 25.01.2016 SRL „Aurărie-VS” a informat Agenția pentru Protecția Consumatorilor despre înlăturarea neajunsurilor, la care nu au urmat careva obiecții, dar, la 26.01.2016, a fost emisă decizia de sancționare a SRL „Aurărie-VS” cu amendă în mărime de 400 u.c, întocmind procesul-verbal cu privire la contravenție revăzută de art.344 alin.(2) lit.b) și art.345 alin.(2) lit.e) Cod contravențional atât în privința SRL „Aurărie-VS”, cât și în privința administratorului Timuș Vitalie.

Invocă că, în această normă din Codul contravențional sunt enumerate într-o manieră exhaustivă cerințele despre informația care în mod obligatoriu trebuie să figureze pe etichetă sau ambalaj și nu cu titlu de exemplu, prin urmare la răspundere contravențională duce neindicarea pe etichetă a informației despre masa netă a produsului, informație care este stipulată în alte acte normative, și nu neindicarea informației despre costul unui gram de produs, care ar putea fi o cerință stipulată într-un alt act normativ, însă care nu poate duce la răspundere contravențională în baza acestei norme din Codul contravențional. O astfel de interpretare textuală a normei contravenționale date este corectă, iar o altă interpretare ar fi una extensivă, în detrimentul subiectului răspunderii contravenționale, ceea ce ar contravine principiului clarității și previzibilității normei de natură penală, precum și ar fi contrară art.375 alin. (3) Cod contravențional, care prevede că concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional. De asemenea, ținând cont că materia contravențională este una de natură penală, situației date îi este aplicabil și alin.2 art.3 Cod penal conform căruia interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise.

Sușține că, examinând în ansamblu situația creată ținând cont de rezultatele expertizei efectuate de ÎS „Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării” și neconfirmarea problemelor abordate în petiția, care a stat la baza inițierii controlului, rezultă că fapta dată nu prezintă nici pe departe gradul de prejudiciabilitate sau pericolul social necesar pentru existența unei contravenții - condiții strict necesare prevăzute de art.9 și 10 Cod contravențional, prin urmare lipsește faptul contravenției, ceea ce constituie temei de încetare a procesului contravențional prevăzut de art.441 (1) lit. a) Cod contravențional.

Referitor la constatarea contravenției prevăzută de art. 345 alin.2 lit.e) Cod contravențional - lipsa mijlocului de măsurare legal, menționează că sancțiunea pentru această abatere „amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice literele d) și e) și persoanei cu funcție de răspundere literele a)-f)” este una strict determinată, care nu permite agentului constator și instanței de judecată efectuarea exercițiului de individualizare a răspunderii și sancțiunii contravenționale, ceea ce contravine art.9 alin.(1) Cod contravențional conform căruia la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante. Normele din Partea Specială trebuie să fie conforme cu normele din Partea Generală a Codului. În speță, norma prevăzută de art.9 Cod contravențional reprezintă un principiu al dreptului contravențional, dreptului penal,

ridicat la rang Constituțional de Curtea Constituțională prin hotărârea nr.7 din 16.04.2015.

A mai menționat că, procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia asupra cazului cu privire la contravenție a fost luată în lipsa contravenientului, fiindu-i încălcat dreptul la apărare. O asemenea practică administrativă lasă spațiu larg pentru arbitrar și trebuie să aibă ca efect nulitatea procesului-verbal de contravenție în baza art.445 Cod contravențional.

În ședința de judecată reprezentantul contravenientului SRL „Aurărie-VS”, Grosu Vladimir, în baza mandatului nr.0970944 din 29.03.2016, a înaintat demers privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „amendă de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice /literale d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere /literale a)-f)/” din art. 345 alin. (2) Cod Contravențional, sub aspectul corespunderii cu art. 20 din Constituția Republicii Moldova - accesul liber la justiție și art. 22 - neretroactivitatea legii.

În ședința de judecată reprezentantul Agenției pentru Protecția Consumatorilor, Zaica Iurie, în baza procurii nr.27/09-17/877 din 15.03.2016, în ședința de judecată a solicitat respingerea demersului ca neîntemeiat, menționând că în demersul înaintat nu s-a indicat norma legală cu care este în contradicție prevederile Codului contravențional.

Agentul constator Deadiuc Natalia, în ședința de judecată a solicitat respingerea demersului înaintat.

Analizând solicitarea formulată de către reprezentantul reclamantului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța o admite, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

În acest context, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat că „82. [j]udecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Totodată, Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează următoarele:

sintagma „amenda de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice /literale d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere /literale a)-f)/ ” din art. 345 alin.(2) Cod Contravențional.

Totodată, instanța constată că reprezentantul contravenientului consideră că normele respective contravin art. 20 și art. 22 din Constituția Republicii Moldova.

În acest context, instanța remarcă că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că normele vizate de către avocat în interesele contravenientului constituie obiect al controlului de constituționalitate.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către avocat în interesele contravenientului SRL „Aurărie-VS”, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din cele expuse, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea avocatului Grosu Vladimir în interesele contravenientului SRL „Aurărie-VS” și ridică excepția de neconstituționalitate a sintagmei „amenda de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice /literale d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere /literale a-f)” din art.345 alin.(2) Cod Contravențional.

În conformitate cu art.7 alin. (3) Cod de procedură penală, art.458 alin.(2) Cod contravențional, instanța de judecată,

d i s p u n e

Se ridică excepția de neconstituționalitate a sintagmei „amendă de 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice /literale d) și e)/ și persoanei cu funcție de răspundere /literale a)-f)” din art. 345 alin. (2) Cod Contravențional.

Se suspendă procesul privind examinarea contestației înaintată de SRL „Aurărie-VS” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.11544 din 14 ianuarie 2015, întocmit de Agenția pentru Protecția Consumatorilor, în baza art.344 alin.(2) lit.b) și art.345 alin.(2) lit.e) Cod contravențional și a deciziei de sancționare din 26 ianuarie 2015.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, Sesizarea, copia contestației, copia demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea nu poate fi atacată cu recurs.

Președintele ședinței,
Judecătorul

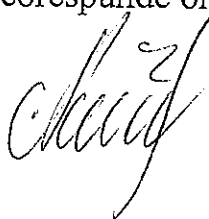
/semnătura/

Natalia Mămăligă

Judecător

Copia corespunde originalului

Natalia Mămăligă

DEMERS

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria PJ nr.11544 din 14.01.2016 și decizia asupra cazului cu privire la contravenție din 26.01.2016 întocmit de Agenția pentru Protecția Consumatorilor, "Aurărie VS" SRL a fost trasă la răspundere contravențională în baza art.345 alin.2 lit.e) al Codului Contravențional, pentru – *lipsa mijlocului de măsurare legal*, și sancționat cu amendă de 300 de unități convenționale. Sancțiunea prevăzută la norma dată este – « *amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice [literele d) și e)] și persoanei cu funcție de răspundere [literele a)–f)]* ».

Considerăm că sancțiunea pentru această abatere « *amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice [literele d) și e)] și persoanei cu funcție de răspundere [literele a)–f)]* » este una strict-determinată, care nu permite agentului constator și instanței de judecată efectuarea exercițiului de individualizare a răspunderii și sancțiunii contravenționale, ceea ce este contrar art.9 Cod Contravențional – « (1) La aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante. » Este bine știut faptul, că normele din Partea Specială trebuie să fie conforme cu normele din Partea Generală a Codului. Menționăm, că în cazul nostru norma prevăzută de art.9 Cod Contravențional nu este una simplă, ci reprezintă un principiu al Dreptului Contravențional, Dreptului Penal, ridicat la rang constituțional de Curtea Constituțională prin Hotărârea sa nr.7 din 16.04.2015.

În hotărârea nr.7 din 16 aprilie 2015 privind controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 *privind testarea integrității profesionale* Curtea Constituțională a constatat: "101. Curtea reține, cu titlu de principiu, că acțiunile autorităților publice care reprezintă o ingerință trebuie să respecte întotdeauna principiul proporționalității. În ceea ce privește sancțiunile penale și cele disciplinare, una din cerințele acestui principiu fiind raportul rezonabil dintre gravitatea abaterii, pe de o parte, și natura și severitatea sancțiunii, pe de altă parte.... 104. Curtea reține că articolul 16 alin. (2) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 nu este problematic doar în ceea ce privește principiul previzibilității și principiul interpretării restrânse, ci și din punctul de vedere al caracterului său automat, și anume cel al eliberării „obligatorii” din funcție ca urmare a comiterii unei „încălcare”. 105. Deși Curtea admite că motivele enumerate în articolul 6 alin. (2) din Lege pot atinge, în anumite cazuri, o astfel de gravitate încât aplicarea sancțiunii sau eliberarea unui agent public din funcție să fie proporțională / corespunzătoare, aplicarea automată a sancțiunii eliberării din funcție pentru orice „încălcare” nu asigură totuși respectarea principiului proporționalității dintre abaterile comise și sancțiunile aplicate. Încălcarea minoră de către un agent public a legislației anticorupție ar putea să facă, în principiu, obiectul unor sancțiuni disciplinare care ar comporta consecințe mai puțin grave decât o concediere

automată, de exemplu, cu o reducere temporară a primelor.”

Acest articol 16 alin. (2) din Legea privind testarea integrității profesionale a fost declarat de Curtea Constituțională neconstituțional, fiind contrar art.20 din Constituție, care garantează accesul liber la justiție.

Considerăm că constatările Curții Constituționale din hotărârea menționată sunt pe deplin aplicabile și în cazul nostru. Sancțiunea cu amenda este una fixă și poartă un caracter automat, careva circumstanțe atenuante constatate, indubitabil prezente în cazul nostru, nu permit judecătorului să diminueze sancțiunea până la careva minim, sau să aplice o altă sancțiune contravențională mai blândă, cum ar fi, de exemplu, avertismentul.

Pedeapsa trebuie să reflecte vinovăția – forma ei și modalitatea. O pedeapsă strict determinată împiedică acest lucru, judecătorul fiind constrâns să stabilească aceeași pedeapsă predeterminată atât în cazul în care o contravenție este comisă cu intenție, cât și din imprudență. De altfel, contravenția prevăzută la art. art.345 alin.2 lit.e) poate fi comisă atât intenționat cât și din imprudență.

Atragem atenția, că conform **Articolul 458 CC** (Problemele ce urmează a fi rezolvate la adoptarea hotărârii contravenționale), *examinînd cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei. Astfel suntem în situația în care, judecătorul, odată ce a constatat forma de vinovăție – imprudența admitem, doar prezența circumstanțelor atenuante – nu poate finaliza procesul de individualizare prin raportarea la caracterul sancțiunii contravenționale!*

Negarea principiului proporționalității/individualizării răspunderii este și mai accentuată în cazul nostru în care dispoziția normei în baza căreia a fost angajată răspunderea contravențională (art.345 alin.2 lit.e)) este o dispoziție cu fapte alternative, contravenientul fiind pasibil de răspundere iar sancțiunea cu amendă fixă fiind aplicată pentru comiterea oricărei din faptele menționate în dispoziție. În final, putem spune că pedeapsa poate să fie una disproporționată și să nege sensul justiției și echității.

Jurisprudența CEDO vine de asemenea în susținerea poziției noastre. În cauza *Segame SA vs. Franța* (Cererea nr. 4837/06), Înalta Curte a rezumat: **Respectarea articolului 6 § 1 din convenție presupune, într-adevăr, ca decizia unei autorități administrative neîndeplinind ea însăși condițiile acestui articol să fie supusă controlului ulterior al unui organ judiciar pe deplin competent** (*Schmautzer*, citată anterior, § 34, *Umlauf împotriva Austriei*, 23 octombrie 1995, § 37, seria A nr. 328-B, *Gradinger împotriva Austriei*, 23 octombrie 1995, § 42, seria A nr. 328-C, *Pramstaller împotriva Austriei*, 23 octombrie 1995, § 39, seria A nr. 329-A, *Palaoro împotriva Austriei*, 23 octombrie 1995, § 41, seria A nr. 329-B și *Pfarrmeier împotriva Austriei*, 23 octombrie 1995, § 38, seria A nr. 329C). **Printre caracteristicile unui astfel de organ judiciar figurează puterea de a reforma în totalitate decizia pronunțată de organul inferior. El trebuie mai ales să aibă competența de a analiza toate chestiunile de fapt și de drept** pertinente pentru litigiul cu care este sesizat (*Chevol împotriva Franței*, nr. 49636/99, § 77, CEDH

2003-III, *Silvester's Horeca Service*, citată anterior, § 27 și *A. Menarini Diagnostics S.r.l. împotriva Italiei*, nr. 43509/08, § 59, 27 septembrie 2011).

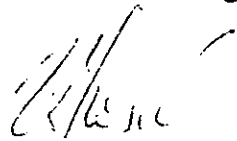
Astfel, în baza argumentelor invocate mai sus, considerăm că există o incertitudine privind constituționalitatea normei menționate din Codul Contravențional care urmează a fi aplicat de instanța de judecată, iar conform Hotărârii pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), p.76 - în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.

Excepția data de neconstituționalitate este invocată în cadrul procesului contravențional declanșat, iar eventuala declarare drept neconstituțională a normei incidente – sancțiunea din art.345 alin.2, - va transforma pedeapsa pentru contravenția imputată în una inaplicabilă, iar pedeapsa lovindu-se de principiul *nulla poena sine lege* (art.22 din Constituție). În final, considerăm că sunt întrunite toate cele 4 condiții la care trebuie să se limiteze verificarea judecătorului ordinar (p.82 din Hotărâre): 1. Actul contestat – normă din Codul Contravențional este o lege, - este cuprins de art.135 alin.1 Constituție ; 2. excepția este ridicată de una din părți; 3. Prevederile contestate urmează a fi aplicate de instanță la soluționarea cauzei ; 4. anterior Curtea Constituțională nu s-a pronunțat pe marginea prevederilor date.

În urma celor menționate, solicităm ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității sintagmei « *amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice [literale d) și e)] și persoanei cu funcție de răspundere [literale a)-f)]* » din art.345 alin.2 Cod Contravențional, sub aspectul corespunderii cu art.20 din Constituție – accesul liber la justiție și art.22 – neretroactivitatea legii;

Avocat

Vladimir Grosu

19.03.2016

Judecătoria sect.Centru

Mun.Chișinău, str.Bulgară 32

De la "Aurărie VS" SRL

Mun.Chișinău, str.Ion Creangă 49/5

c/f 1008600041013

483
02
16
Deosebire

CONTESTAȚIA

ÎMPOTRIVA DECIZIEI CU PRIVIRE LA CONTRAVENȚIE

"Aurărie VS" SRL, prin prezenta contestație solicită:

- Să fie admisă contestația ;
- Să fie stabilită nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție nr.11544 din 14.01.2016 și decizia asupra cazului cu privire la contravenție din 26.01.2016 întocmit de agentul constatator Agenția pentru Protecția Consumatorilor ;
- inițierea procedurii de sesizare a Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității sintagmei « *amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice [literele d) și e)] și persoanei cu funcție de răspundere [literele a)– f)]* » din art.345 alin.2 Cod Contravențional, sub aspectul corespunderii cu art.20 din Constituție – accesul liber la justiție ;
- Intoarcerea executării și restituirea amenzii achitate în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr.11544 din 14.01.2016 ;
- Incasarea cheltuielilor de judecată.

Motivele întemeierii contestației sunt:

În fapt, în perioada 9-16 decembrie 2015, la unitățile comerciale "Aurărie VS" SRL a avut loc un control din partea Agenției pentru Protecția Consumatorilor (APC). Din informațiile comunicate de colaboratorii Agenției, scopul controlului era de a verifica preținse încălcări invocate într-o petiție adresată Agenției de o persoană privată care anterior procurase careva articole din aur de la "Aurărie VS" SRL. **Urmare a controlului, plângerile petiționarei nu s-au confirmat**, iar însăși petiționara nu a ieșit la contact pentru a verifica veridicitatea plângerilor.

În schimb, APC a constatat alte 2 încălcări : 1. Lipsa mijlocului de măsurare legal pentru determinarea masei articolelor din metal prețios contrar art.15 alin.2 al Legii Metrologiei și ; 2. Etichetele de pe articolele din metale prețioase comercializate la "Aurărie VS" SRL nu conțineau prețul pentru 1 gram. Totodată menționăm că pe etichetele de pe articolele respective era indicată cealaltă informație necesară, inclusiv greutatea și prețul cu amănuntul al articolului, ceea ce permitea ușor aflarea prețului pentru 1 gram.

În cadrul controlului au fost ridicate articole analogice aflate în comercializare și transmise spre expertiză Î.S., Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării, în vederea stabilirii tipului și titlului metalului prețios, greutateii, compoziției chimice a aliajului etc. **În rezultatul expertizei, nu s-a constatat nici o abatere.**

De asemenea, APC a constatat respectarea de "Aurărie VS" SRL a altor reguli de comerț – afișarea adresei și telefonului autorității pentru protecția consumatorului, informația despre obligativitatea prezenței bonului de casă la examinarea reclamației, afișarea autorizațiilor și licențelor de funcționare etc.

La finalul controlului inspectorul a emis prescripție de înlăturare a încălcărilor. Prin scrisoarea din 25.01.2016 "Aurărie VS" SRL a informat APC despre înlăturarea neajunsurilor, la care nu au urmat careva obiecții. Totuși, la 26.01.2016 APC a luat decizia de a aplica "Aurărie VS" SRL amenda în mărime de 400 u.c., întocmind proces-verbal cu privire la contravenție prevăzută de art.344 alin.2 lit.b) – *exprimată prin plasarea pe piață și comercializarea produselor cu încălcarea cerințelor privind protecția intereselor consumatorilor – informația despre prețul a 1 gram pe eticheta articolelor din metale prețioase ; și art.345 alin.2 lit.e) al CC – lipsa mijlocului de măsurare legal, atât în privința "Aurărie VS" SRL, cât și în privința administratorului acesteia Vitalie Timuș.*

În ceea ce privește art.344 alin.2 lit.b) – acesta prevede răspunderea contravențională pentru *"încălcarea cerințelor privind protecția intereselor consumatorilor (cerințe privind informația despre compoziția, destinația, originea și calitatea produselor, masa netă și volumul produselor, termenul de valabilitate indicat pe produs, pe etichetă, pe ambalaj sau în documentația de însoțire), stipulate în acte normative".*

De menționat, că în această normă din CC cerințele despre informația care în mod obligatoriu trebuie să figureze pe etichetă sau ambalaj sunt enumerate într-o manieră exhaustivă și nu cu titlu de exemplu. Respectiv, la răspundere contravențională duce nendicarea pe etichetă a informației despre masa netă a produsului, informație care este stipulată în alte acte normative, și nu de neindicarea informației despre costul unui gram de produs, care ar putea fi o cerință stipulată într-un alt act normativ, însă care nu poate duce la răspundere contravențională în baza acestei norme din CC.

O astfel de interpretare textuală a normei contravenționale date este unica corectă, iar o altă interpretare ar fi una extensivă, în detrimentul subiectului răspunderii contravenționale, și ar contravine principiului clarității și previzibilității normei de natură penală, precum și ar fi contrară art.375 CC - (3) *Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.* Ținând cont că materia contravențională este una de natură penală, situației date îi este aplicabil și alin.2 art.3 Cod penal, conform căruia „interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise”.

În orice caz, chiar și să admitem prin absurd că norma dată cuprinde și obligația de a indica informația cu privire la prețul unui gram de produs, - lipsa acestei informații în situația în care pe etichetă este indicată masa netă a produsului și prețul total, prețul unui gram poate fi aflat urmare a unei simple operații de împărțire ! Iar dacă să privim această "abatere contravențională" pe fundalul întregii situații - rezultatul expertizei efectuate de Î.S., "Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării", a articolelor ridicate care nu constată nici o abatere, neconfirmarea plîngerii petiționarei (dacă în genere a existat în realitate) de la care a și început controlul, constatarea respectării de APP a celorlalte reguli de comerț, - atunci **fapta dată nu prezintă nici pe departe gradul de prejudiciabilitate sau pericol social** necesar pentru existența unei contravenții – condiții strict necesare indicate în art.9 și 10 CC ; respectiv faptul contravenției lipsește, iar conform art.441 (1) lit. a) CC și art.461 CC **procesul contravențional în acest caz trebuie să înceteze.**

Referitor la constatarea contravenției prevăzute de art. 345 alin.2 lit.e) al CC – *lipsa mijlocului de măsurare legal*, - menționăm că sancțiunea pentru această abatere « **amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice [literele d) și e)] și persoanei cu funcție de răspundere [literele a)–f)]** » este una **strict-determinată**, care nu permite agentului constatatator și instanței de judecată efectuarea exercițiului de individualizare a răspunderii și sancțiunii contravenționale, ceea ce este contrar art.9 CC – « (1) La aplicarea legii contravenționale se ține

cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante. » Este bine știut faptul, că normele din Partea Specială trebuie să fie conforme cu normele din Partea Generală a Codului. Menționăm, că în cazul nostru norma prevăzută de art.9 CC nu este una simplă, ci reprezintă un principiu al Dreptului Contravențional, Dreptului Penal, ridicat la rang Constituțional de Curtea Constituțională prin Hotărârea sa din nr.7 din 16.04.2015.

În hotărârea menționată privind controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale, Curtea Constituțională a constatat „ drepturile agentului public suspectat devin efectiv aplicabile doar la un anumit moment, într-o etapă destul de târzie, în special atunci când sanctiunea disciplinară a fost deja aplicată în primă instanță (de către organul disciplinar). „ urmând aceasta ordine de idei în cazul nostru, constatăm că sancționarea contravențională, fiind și ea materie penală, prin aplicarea amenzii contravenționale, în lipsa contravenientului îl privează pe ultimul de dreptul de apărare în raport cu astfel de aspecte ca : aplicarea sau nu a sancțiunii contravenționale, diminuarea ei în cadrul unui proces de individualizare prin furnizarea și insistarea de a lua în calcul de către agentul constator a circumstanțelor atenuante etc.

În aceeași Hotărâre CC a stabilit că „101. Curtea reține, cu titlu de principiu, că acțiunile autorităților publice care reprezintă o ingerință trebuie să respecte întotdeauna principiul proporționalității. În ceea ce privește sancțiunile penale și cele disciplinare, **una din cerințele acestui principiu fiind raportul rezonabil dintre gravitatea abaterii, pe de o parte, și natura și severitatea sancțiunii, pe de altă parte....**

104. Curtea reține că articolul 16 alin. (2) din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 nu este problematic doar în ceea ce privește principiul previzibilității și principiul interpretării restrânse, ci și **din punctul de vedere al caracterului său automat, și anume cel al eliberării „obligatorii” din funcție ca urmare a comiterii unei „încălări”.**

105. Deși Curtea admite că motivele enumerate în articolul 16 alin. (2) din Lege pot atinge, în anumite cazuri, o astfel de gravitate încât aplicarea sancțiunii sau eliberarea unui agent public din funcție să fie proporțională și corespunzătoare, **aplicarea automată a sancțiunii eliberării din funcție pentru orice „încălcare” nu asigură totuși respectarea principiului proporționalității dintre abaterile comise și sancțiunile aplicate.** Încălcarea minoră de către un agent public a legislației anticorupție ar putea să facă, în principiu, obiectul unor sancțiuni disciplinare care ar comporta consecințe mai puțin grave decât o concediere automată, de exemplu, cu o reducere temporară a primelor.”

Acest articol 16 alin. (2) din Legea privind testarea integrității profesionale a fost declarat de Curtea Constituțională neconstituțional, fiind contrar art.20 din Constituție, care garantează accesul liber la justiție.

Considerăm că constatările Curții Constituționale din hotărârea menționată sunt pe deplin aplicabile și în cazul nostru. Sancțiunea cu amenda este una fixă și poartă un caracter automat, careva circumstanțe atenuante constatate, îndubitabil prezente în cazul nostru, nu permit judecătorului să diminueze sancțiunea până la careva minim, sau să aplice o altă sancțiune contravențională mai blândă; cum ar fi, de exemplu, avertismentul. Pedepsa trebuie să reflecte vinovăția – forma ei și modalitatea. O pedeapsă strict determinată împiedică acest lucru, judecătorul fiind constrâns să stabilească aceeași pedeapsă predeterminată atât în cazul în care o contravenție este comisă cu intenție, cât și din imprudență. De altfel, contravențiile imputate și prevăzute la art. 344 alin.2 lit.b) și art.345 alin.2 lit.e) pot fi comise atât intenționat cât și din imprudență.

Negarea principiului proporționalității/individualizării răspunderii este și mai accentuată în cazul nostru în care dispozițiile ambelor norme în baza cărora a fost angajată răspunderea contravențională (art. 344 alin.2 lit.b) și art.345 alin.2 lit.e)) sunt dispoziții cu fapte alternative, contravenientul fiind pasibil de răspundere, iar sancțiunea cu amendă fixă fiind aplicată pentru comiterea oricărei din faptele menționate în dispoziție.

În final, putem spune că pedeapsa disproporționată neagă sensul justiției și echității.

În urma celor menționate, considerăm oportună ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale pentru a supune controlului constituționalității sintagma « *amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice [literale d) și e)] și persoanei cu funcție de răspundere [literale a)–f)]* » din art. art.345 alin.2 Cod Contravențional.

Pe lângă toate cele menționate, decizia asupra cazului cu privire la contravenție nu a fost adusă la cunoștința contravenientului sub semnătură (locul rezervat semnăturii contravenientului e gol) pentru a atrage atenția acestuia la drepturile sale în legătură cu sancțiunea dată și seriozitatea ei, ceea ce a dus la achitarea grăbită a amenzii stabilite de către contravenient. O asemenea practică administrativă lasă spațiu larg pentru arbitrarul, și trebuie să aibă ca efect nulitatea procesului-verbal de contravenție în baza art.445 CC.

În drept, îmi întemeiez contestația pe prevederile art.5, 7, 8, 9, 34, 69,443, 445, 461-462, 465-468, 473 din Codul contravențional al Republicii Moldova.

Administrator

"Aurărie VS" SRL

Timuș Vitalie

Data 19.03.2016

Anexa: 1.Copia contestației.

2. copia dispoziției de plată.